

6. ENERJİ SEMPOZYUMU'NA DOĞRU

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) adına Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından düzenlenecek olan 6. Enerji Sempozyumu için çalışmalar başlatıldı.

VI. Enerji Sempozyumu TMMOB'ye bağlı odalardan gelen temsilcilerle Düzenleme Kurulu toplantısını 1 Kasım 2006 tarihinde yaptı. Düzenleme Kurulu'nda Yürütme Kurulu üyeleri belirlenirken, Danışma Kurulu'nun toplanarak, VI. Enerji Sempozyumu'nun içeriği ve yapılış biçimi konusunda önerilerin alınması kararlaştırıldı.

Danışma Kurulu, 19 Kasım 2006 tarihinde çok sayıda kurum, kuruluş ve kişilere yapılan çağrıyla İTÜ Evi'nde toplandı. Toplantıya katılan 60 kişiden söz almak isteyenler, sempozyuma yönelik görüş ve önerilerini dile getirdiler.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, ilk iki enerji sempozyumunda enerji kaynaklarının değerlendirildiğini, üçüncüsünde ise 4628 sayılı Yasa'nın çıkması nedeniyle yeni liberal politikalar ve enerji sektörünün ana tema olarak belirlendiğini, dördüncü sempozyumun 2003 Irak savaşının yaşandığı döneme denk gelmesi nedeniyle küresel enerji savaşları üzerine odaklandığını anımsattı. "Küreselleşmenin Enerji Sektöründe Yapısal Değişim Programı ve Enerji Politikaları" başlıklı beşinci enerji sempozyumunda bilimsel teknolojik gelişmelerin de yer almasını istediklerini, ancak bu konuda yoğun bir akış olmadığını aktaran Ulusaler, 6. Enerji Sempozyumu'nda uluslararası boyutu biraz daha genişletmek istediklerini, sempozyumun gelecek

dönemlerde uluslararası nitelikte yapılmasına yönelik olarak bir ön sempozyum yapılmasını düşündüklerini belirtti. Kemal Ulusaler, toplantıdan sonra da EMO'nun açacağı web sayfası aracılığıyla sempozyuma yönelik görüş ve önerilerin aktarılabilceğini kaydetti.

Toplantıda dile getirilen bazı öneri ve görüşler özetle şöyle:

- Türkiye'nin teknolojik gücü yok edilmek isteniyor. Küreselleşme sürecinde pek çok engel ortaya çıkarılıyor. Finansman ön plana çıkarılarak dışa bağımlılık yaratılıyor. Türkiye kendi kaynaklarına dayalı yatırım yapabilse yıllık 4.5 milyar dolar olarak ifade edilen enerji alanındaki yatırım gereksinimi 1.5-2 milyar dolarlara inecektir.

- Enerjide sürdürülebilirlik ekseninde enerji politikaları gündemde tutulmalı. Arz güvenliğinin kaynaktan, tüketime kadar irdelenmesi gerekiyor. 4628 sayılı Yasa'daki amaçların ne oranda gerçekleştiğinin değerlendirilmesi gerekiyor.

- Yerli, yeni, yenilenebilir kaynaklar konusunun temel olarak ele alınması gerekir. Kömürün kullanımı ve özellikle yeni teknolojiler ele alınmalıdır. Buhar tribünü gibi örnek çalışmaları değerlendirecek birer oturum yapılabilir. Jeotermal kaynakların en uygun şekilde kullanılması, Enerji Verimliliği Yasa Tasarısı'nın eksiklerinin giderilerek çıkarılmasının sağlanmasına yönelik konular da sempozyumda gündeme getirilebilir.

- Kongrelerde bildiriler ile ana konu arasında bağlantı kurulmasında ciddi sıkıntılar var. Ana konu verilmemeli. Günceli yakalamada da daraltıcı sonuçlar yaratıyor. 2 bileşenli düzenleme yapılınsın. Üç güne yayılan ana başlıklar olabilir. Her gün son oturumda o günün başlığı olan konu panel düzeyinde tartışılabilir.

- Hizmetin ticarileştiği abonenin müşteri olduğu, yönetmeliklerinde müşteri yönetmeliği yapıldığı bir dönem yaşanıyor. Ana başlık, "Özelleştirmeler, Enerjideki Dışa Bağımlılık, Arz Güvenliği" olarak belirlenebilir.

- Enerji koridoru olmamızın avantaj ve dezavantajları üzerinde durulmalı. Linyit rezervlerimiz dururken, yerine doğalgaz santralleri öne çıkarılıyor. Tüm rezervlerimizi tükettiğimiz zaman doğalgaza oranla 60 milyar dolar daha karlı oluyoruz ve 20 bin kişi istihdam edilmiş oluyor. Yerli kaynakların kullanımının irdeleneceği bir sempozyum olmalı.

- EMO'nun ve devletin yaptığı talep tahminleri çok farklı. Bu kongrede talep tahmininin gerçek değerlerle ortaya konulması gerekir. Nükleer santral konusunun ele alınması gerekir. Enerji kaybının da çok net olarak ortaya konulması gerekir. Uluslararası Enerji Ajansı'nda çalışan Fatih Birol davet edilebilir.

- Enerji yöneticilerinin hiçbiri liyakata göre gelmiyor. Kadrolaşma yaşanıyor. Üretim sürecinde kamu içinde de esnekleşme, taşeronlaşma yaşanıyor. Savaş oku-

ma, temizlik şirketleri devreye sokulmuş durumda. Ekonomik, sosyal politikalarla enerji politikaları ilişkisi sempozyumun ana vurgusu olmalı. Enerjinin ücretsiz kullanılacak bir hak olduğu yeniden gündeme taşınmalı.

- Protokol konuşmalarının ardından 3 bildiri, çok vurgulu, hiç ara verilmenden sunulmalı. "Enerji politikaları", "Yenilenebilir Enerji Kaynakları", "Elektrik Enerjisi" ve "Uygulamalar" olmak üzere alt başlıklar planlanabilir. Her oturum sonunda 3 gün de ayrı ayrı panel düzenlenmeli. Soru-cevap kısmına panel kadar süre ayrılmalı. Talep tahminleri çok önemli. Enerji projeksiyonlarının bilimsel temelleri dünya ile karşılaştırmalı sunulmalı. Ülkemizde enerjinin yüzde 48'i ithal kaynak. Rüzgar enerjisiyle ilgili enerji amaçlı ölçümler yapılmış değil.

- Talep tahminlerinin çok iyi hesaplanması gerekiyor. Nüfus, sanayileşme ve kentleşmenin ne olacağını bilemiyorsunuz. A sınıfı, CE standartına uygun araç gereçler kapsamında Türkiye'de standart oluşmamış. TEK parçalanmış 5'e bölünmüş. 5 parça değil, 3 parçaya bölünse bile eşgüdüm nasıl olacak? YİD ve Yİ hafızalardan silinmeye başlandı. Onlarla olan anlaşmaların yeniden gözden geçirilmesi sağlanmalı. Olsa olsa ana başlık önerisi "Enerji ve Politikasızlık" olabilir. Nükleer enerji de sempozyumda gündeme getirilmeli. Enerji yoğun sektörler de ayrıca ele alınmalı.

Basında enerji ile ilgili alanda çalışanların yer aldığı bir oturum olmasını öneriyorum. Enerjide eğitim konusunun irdelenmesi, petrol ve jeotermal yasalarının, nükleer enerjinin ele alınması gerektiğini düşünüyorum. Kongrenin tarihinin seçimden önce belirlenmesi gerekir.

- Elbistan'daki maden kullanımı yüzde 30'larda. Kömür bakımından önem arz eden bu bölge için kongrede özel bir çalışma yapılmalı. Çoruh Havzası'ndaki potansiyeli dile getiren bir bildiri sunulabilir. Hidrolik ve termik santrallerin sosyal boyutu da incelenmeli.

- Enerjinin üretilmesi, dağıtılması ve kullanılması başlıkları altında inceleme yapılmalı. Sonuç olarak, konuyla ilgili tüm kişi ve kurumları yönlendirici hedefler sunulmalı.

- Taşkömürünün elektrik üretiminde kullanılmaması, demir-çelik sanayinde kullanılması gerekir. Bunun da sempozyumda altı çizmeli.

- Sempozyumun içeriğini belirlemek, başlığı da ortaya çıkaracaktır. "Piyasa Uygulamaları ve Özelleştirmeler" başlık önerisi olabilir. Bu süreçte çeşitli açmazların halka yansımamasının nedeni, kamu kurumlarının hala supap görevi görmesi. Arz güvenliği sorunu, yurttaşların bugüne kadar ulaştıkları enerjiye ulaşamamaları gündeme gelecek. Fiyat da çok önemli bir unsur. Kamu kuruluşları ne durumda? Mühendislik hizmetleri, proje yönetimi gerçekleştirilebiliyor mu? Kamu

sadece EPDK ile bitmiyor. Enerji Bakanlığı da ayrıca ele alınmalı. EMO'nun düzenleyeceği forumlar önemli. Bu alt enerji forumlarıyla sempozyumun ilişkisi iyi kurulmalı.

- Başlık önerisi olarak "Nükleersiz Türkiye" öneriyorum. 2023'e kadar talep tahminlerini ortaya koyabilecek bir çalışma sempozyuma taşınmalı.

- Bütün tartışmalar ticari ya da uluslararası kuruluşların yönlendiriciliğinde yapılmaktadır. EMO farklı bir anlayışla bu sempozyumu yapmaktadır. Başlık olarak "Enerjinin Uluslararası Boyutu ve Türkiye"yi öneriyorum. Nükleersiz Türkiye başlığı, nükleerleri çok ciddiye almak anlamına gelecektir. Bu konuyu yenilenebilir enerji kaynakları boyutuyla ele almamız gerekiyor. Nükleer enerji alt başlık olabilir.

Danışma Kurulu'nun ardından VI. Enerji Sempozyumu Yürütme Kurulu ilk toplantısını 23 Kasım 2006 tarihinde EMO Genel Merkezi'nde yaptı. Toplantıda "VI. Enerji Sempozyumu I. Duyuru Broşürü" için ön çalışma yapılmasına, sempozyum oturum programı ve konu başlıklarının netleştirilip Yürütme Kurulu'na sunulmasına karar verildi. ■

